

Posudek na diplomovou práci Bc. Elišky Novotné

Název: Testování dyspraxie u mladých běžčů na lyžích a u dětí a adolescentů rozvíjejících všestrannost.

Studentka oboru fyzioterapie vytvořila tuto práci v únoru a březnu 2018. Text má 78 stran. K jeho vypracování použila 57 zdrojů, z toho 40 zahraničních. Cílem diplomové práce je zhodnotit motorické dovednosti u dětí, které se závodně věnují běhu na lyžích a které navštěvují oddíl všestrannosti v tělovýchovné jednotě, pomocí diagnostické baterie Movement Assessment Battery for Children 2, druhé vydání – MABC-2 (Henderson et al., 2007). Sledovala úroveň motorických dovedností těchto dětí v celkovém skóru a také v jednotlivých komponentách testu. Pro hodnocení použila českou verzi testové baterie MABC-2 (Psotta, 2014) s českými populačními normami.

V úvodní teoretické části autorka shrnuje poznatky o vývojové dyspraxii (či vývojové poruše koordinace (DCD)), o možnostech její diagnostiky a terapie. Zaměřila se také na vztah dětí s vývojovou dyspraxií ke sportu a k pohybové aktivitě obecně. Dále se zabývala charakteristikou jednotlivých aktivit, kterým se věnují probandi sledovaní v praktické části této práce, a také jejich případným využitím v terapii. Zmíní také problematiku poruch pozornosti a jejich kombinace vývojovou dyspraxií. Pro tuto možnou kombinaci také zařadila Test pozornosti d2.

Na základě prostudované literatury autorka navrhla vhodný postup pro vyšetření 33 dětí ve věku 7 - 13 let. Děti tvořily dvě skupiny: 22 dětí se věnovalo 2 – 3x týdně běhu na lyžích v rámci Ski klubu Jablonec nad Nisou a 11 dětí navštěvovalo 2x týdně oddíl všestrannosti v Sokole Pražském. Vyšetření autorka provedla od září 2017 do března 2018. Děti vyšetřovala vždy se zajištěním klidného prostředí, aby dítě nic nerušilo. Kvantitativně vyšetřovala motorické dovednosti pomocí testové baterie MABC-2. U jednotlivých skupin zjistila standardní skóre jednotlivých testů (MD1, MD2, MD3, AC1, AC2, BAL1, BAL2, BAL3), dále skóre komponent (MD-SC, AC-SC, BAL-SC), standardní skóre komponent (MD-SS, AC-SS, BAL-SS) a jejich odpovídající percentil (MD-P, AC-P, BAL-P). Početila celkové skóre (TTS) a standardní skóre (SS) a odpovídající percentil (P). K lepší orientaci v konečných výsledcích testu autorka použila tzv. semaforový systém. Pomocí barevných zón označuje pásma výsledků testu. V zelené zóně jsou výsledky v mezích normy. Oranžová barva patří skupině ohrožené motorickou poruchou s nutností dalšího sledování. Červená barva upozorňuje na jasnou motorickou poruchu.

Studie ukázala statisticky významný rozdíl v komponentě rovnováhy s lepšími výsledky u skupiny běžčů na lyžích oproti skupině navštěvující oddíl všestrannosti v tělovýchovné jednotě. Naproti tomu bez statisticky významného rozdílu mezi oběma skupinami byly motorické dovednosti, úkoly míčové a chytání. Nebyl ani rozdíl mezi motorickými dovednostmi běžčů na lyžích a dětí z oddílu všestrannosti. Neprokáza se ani korelace mezi úrovní motorických dovedností a pozorností. Skupina dívek dosáhla v průměru vyššího celkového testového skóre i všech komponentních skóre v porovnání s chlapci, ale statisticky významný rozdíl se prokázat nepodařilo.

Diplomová práce přináší další tuzemské zkušenosti s hodnocením aplikace baterie testu Movement Assessment Battery for Children, druhé vydání – MABC-2 u probandů věnujících se sportu.

K předloženému textu diplomové práce mám dotaz:

Výsledky dvou proband dosahovaly 16. percentilu se zaazením do pásma normy bez motorických obtíží. Diskuse připomíná nesoulad mezi interpretací výsledků podle celkového skóru testu a „semaforovým“ systémem založeným pouze na hodnocení pomocí percentilů. Současná diskuse nabízí otázku, zda dle dosaženými výsledky na 16. percentilu dále monitorovat či nemonitorovat. Jaká je Vaše odpověď na tuto otázku?

Požadovaného cíle studentka dosáhla, osvojila si metodický postup pro hodnocení probandů a zhodnotila nálezy u probandů pomocí nově používaných tuzemských norem. Při porovnání výsledků zjistila určité změny. Velkým přínosem pro studentku byla možnost seznámit se se sebou vyšetření hrubé i jemné motoriky, pozornosti a pohybové aktivity. Studentka měla možnost jednat s probandy i jejich rodiči.

Práci jednoznačně doporučuji k obhajobě a hodnotím ji stupněm výborně.

V Praze dne 30. srpna 2018

MUDr. Josef Kraus, CSc.